Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ОРШОТ, 2 май, 1977 шу. • № 53 (5720). • Мах 2 кеп.

Дерригача советски халкъаца цхьана дунен халкъашта юкъерча къахьегамхой барт-цхьоагІон Ди~ЦхьоалагІа май дездеш хилар Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхой. Цар хьахьеккхар КПСС XXV съезда исторически решенеш сийленца кхоачашъе, кердача къахьегама толамашца Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара накъабаха шоаш кийча хилар.

МАШАРА НАЬКЪАЦА, ХІАМА ХЬАКХОЛЛАРА НАЬКЪАЦА

МОСКВЕ ЦІЕЧА МАЙДАН ТІА ЦХЬОАЛАГІЧА МАЕ ХИННА ДЕМОНСТРАЦИ

Вай лаьтта цІаьхказ а дера ЦхьоалагІа Май — болхлой барт хилара цІей, дунен тІарча берригача наьха ираз бахьан лоаттабеча къовсама цІей. Советий мехка тІа — хоза лепаш я байракхаш, бІаьстан маьлхо шершаеш я транспаранташ.

ХІанзара ЦхьоалагІа Май белгалду белгталарча юбилея шера — Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузаш. «Аврора» исторически йоккха топ кхессача хана денз хьа а доладаь, ленински Коммунистически парте кулгал а деш, советски халкъо хьаденад коталон 60 шу, шийн Даьхе низ болашагІа а хоз а деш.

ИттлагІча пятилетке мохк экономически социальни дегІабоалабара Іалальмате йоккха программа тІаййцай КПСС XXV съездо. Советски халкъо чІоагІа къоабалъю, Даьхе машара наькъаца, хІама хьакхоллара наькъаца дІа хьалхашкахьа югаш йола вай парте ленински чурен арахьарен политика. Керда коталонаш а йоахаш, советски къахьегамхоша тахан цІей дездеш рапорт лу: иттлагІча пятилетка керттера декхар — балха эффективности балха дикали лакхъяр толаме кхоачашдеш да.

ЦхьоалагІча мая Іуйре ера Цlеча майдан тІа. Тахан из цlей дездарга традиционни кийчъенна я: ГУМ-а хьалхашка ЦІе байракх я Маркса, Энгельса, Ленина портреташ тІа а долаш. Дунен тІарча тайп-тайпарча халкъий викалий сурташ долча хозача панно тІахьех: «Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!». «Коммунизм котъяргья!» — чІоагІду кхыча панно тІарча лозунго. Кремлевски пена тІа — Советски Союза паччахьалкхен герб, союзни республикай гербаш. Марш-парада доакъашхоша хьалйизача ЦІеча майданах 1-гІа май аьнна дешаш тІа долча зизаех баь Іалальмате боккха кІувс хул.

Сийдеча хьаьший трибунаш тІа — ленински парте ветеранаш, Октябрьски революце дакъа лаьцараш, производстве хьалха лаьттараш, — иттлагІча пятилетка ударникаш, партийни, советски, общественни организацей, тІемаца кийчдаьча низий викалаш, Іилман культуран цІи хеза бола деятелаш.

Доазол дехьарча дуккхача хьаьшашта юкъе — итташ долча мехкий профсоюзни болхлойи организацеша бахкийтараш, гІорбаьнна бола общественни деятелаш, машари халкъашта юкъера доттагІали бахьан къовсам лоаттабераш.

Хьаьший трибунаш тІа — Бразильски Компарте ЦК Генеральни секретарь Л. К. Престес, Испане Коммунистически парте председатель Д. Ибаррури, Колумбе Компарте ЦК Генеральни секретарь Х. Виейра, Уругвая Компарте ЦК хьалхара секретарь Р. Арисменди, Чиле Коммунистически парте Генеральни секретарь Л. Корвалан, Монгольски халкъа-революционни парте секретарь С. Сосорбарам, кхыча мехкий коммунистически болхлойи партей кулгалхой. Уккхаза ба Москве аккредитованни йолча дипломатически представительствашта керте латтараш.

Майдан массе а оагІорахьара хьахоз детташ дола тІоараш: москвичашеи столица хьашашеи дег тІара, чІоагІа моаршал хоатт Коммунистически парте, Советски паччахьалкхен кулгалхошка. Низ болаш дек массане а цхьатарра балаш дола «ура!». Мавзолея централни трибуна тІа бовл новкъостий Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов. Царца цхьана трибуна тІа—цІи хеза бола советски военачальникаш.

10 сахьат доал. Майдан тІа хьахоз Кремлевски куранташа торжественно детта гургалаш. «Шера ба хьо са мохк» — хьахоз Даьхен позывнойш. Фанфараша хоам бу цІей дІадоладаларах. Екаш я партийни гимн «Интернационал».

ЦхьоалагІа май — дунен ерригача майдаш тІа гІолла чакхйоал ЦІе майда. ЦхьоалагІа май — Машара ерригача дегаэндаленашка кхоач ЦІе майда.

Иштта аьннад шийна хана поэта Назым Хикмета тахан укхаза, Москве ЦІеча Майдан тІа хулачун лоархІамах. ХІаьта дунен халкъаш хІанз укх сахьте цунгахьа хьежача ССР-а Союза керттерча майдано цунна жоп луш санна кхайкаду:

«Яхийла пролетарски интернационализм — дунен халкъашта юкъерча болхлой класса тохкамах чакхдаьннеи низ болеи герз!»

«Дунен халкъаш! Дунен халкъашта юкъерча отношенешта юкъе низ ца боалабар закон а хинна дІаоттийта, хІаьта ядерни герз цІаккха а леладергдоацаш дІадаккха гІерта! Къовсам лоаттабе герз Іоаделга соцадара тІехьа, Іоадаь герзаш кІезигдарга, герз Іодилларга довлара тІехьа!» — лепаш да транспарант. Советски Союзо чІоагІа дІахьу машара ленински никъ, дунен тІара политически климат тоадара тІаерзаяь хьадда йола инициативаш хьалха а йоахаш. Коммунистически парте, Советски паччахьалкхено тІаІертта къовсам лоаттабу кхохкам кІаьдбалара процесс юха ца сецийтара тІехьа.

ЦІе майда хьалъюз цІеча байракхаша. БІаргагу Коммунистически парти хьакхеллача, дунен тІа эгара хьалхара социалистически паччахьалкхе хьаьйча В. И. Ленина портрет. Майдан тІа баьннараша дахьаш да КПСС ЦК Политбюро члений портреташ. Марш-параде дакъа лоацараша майдан тІа яьннача байракхашта кІал сийле кхайкаю Ленина, партена, турпалерча советски халкъа, йохаргйоацача цар цхьоагІонна.

Кхы а бІаргаго кремлевски пенашта юхе лепаш йола цІе байракхаш. Майдан тІа боалача наьха мугІарашта тІа гІолла гуш да транспарант: «Октябрь котбалар-дерригa адамле дегІадоагІилга овлап тІара хийца йола XX-ча бІаьшерен керттера событи». Ше хьахиннача хьалхарча деношка деяз советски паччахьалкхено цхьан мугІаре оттадир къахьегами машари яхача дешай маІан, уж вІашагІдала йиш йоацаш а даь. «Дукха халонаш лайнай советски халкъо. Из чакхдаьннад тІема цІерах, байнарий гІайгІа а коталон гІозле а яйзай. Цох доагІаш денна совгІат — советски наха шовшта шоай кулгашца хьадаь сийрда вахар... Советски халкъо боккха мах бу шийн парте машар безача политика. Машар бохалургбоацаш, чІоагІа, тешаме хилийтара масса дола хІама де кийча а да из цунна лаьрхІа дерригa да а ду цо», — яьхад КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева СССР профсоюзий XVI съезде. Вай партеи советски паччахьалкхенои лергІеи тІера ца йоалаши дІахьош йола машара политика прогрессивни дерригача адамаша хьаллоацаш я.

Майдан тІа гучайоал СЭВ-а мехкий - доакъашхой паччахьалкхен байракхаш, цар хьагойт социалистически содружества низ, чІоагІле. ЦхьоалагІча мае Октябра Даьхено шийн дІайха моаршал дохьийт паргІато, къаман кортамукъале бахьанце империализма низашта дуьхьаларча, социальни прогресса тІехьарча, реакценеи тІеман духьала къовсам лоаттабеча халкъашка. Царна дола нийса къулба да сийрдача кхоаненга бІубенна бодача Советий Мехка хьокхам.

ЦІеча майдана бесаш кердакерда хувцалу. БІубенна гІа боаккхаш цу тІа бовл столица комсомольцаш — гІишлошъеча студенчески отрядий бІухой. ССО керда парадии форма — сигаля беса костюмаш тІаюхаш ба уж. Дукха ца говш эзараш студенташ иттлагІча пятилеткa гІишлош хьалъе гІоргба, цар шоашкара доагІа дакъа лоацаргда КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъеча.

Майдан тІа «Олимпиада-80» яхача эмблемана кІал боагІа гІорбаьнна советски спортсменаш, царна карагІдувла хІамаш дика довзаш да дунен массе миІнге. Уж ба дунен, олимпийски ловзарий чемпионаш, мехка рекордсменаш. Тахан, цІи хезача мастераща удлув ЦІеча майдан тІа ба цар зІамагІаш.

«Советски Союза Коммунистически парте ленински Централни Комитета — сийле!»

«Советски халкъа — сийле!»

«Вай Даьхен — сийле, сийле, сийле!» — цІоагІярч детт марш-параде дакъа лоацараша. Массанахьара хьахоз цхьана дагара доагІа «Ура!» яха дешаш. Мавзолея трибуна тІа хьатІа а баьле пионераша зизаши цІе банташи лу Коммунистически парте, советски паччахьалкхен кулгалхошта.

Майдан тІа баьннараша хьаю «60» яха йоккха цифра. Сигала йохийтт Владимир Ильич Ленина портрет тІадола цІе байракх.

ЦІе майда хьалъюз демонстранташа. Кура лепаш я орденски ленташ тІа доахка Москван байракх. Тахан цунна юхе ха де бокъо еннай столица эгара дикагІболча наха. Алхха иттлагІча пятилетка хьалхарча шера кхы а ткъаь итт москвичана еннай Социалистически Къахьегама Турпала сийлен цІи.

Хьалхарчарца майдан тІа йоал Москворецки, Пролетарски, Ленински, Краснопресненски, Фрунзенски, Свердловски, Дзержински, Баумански, Калинински районий колоннаш. Тахан, ЦхьоалагІча майна хетаньча демонстраце, эгара хьалха шоай викалаш бахкийтаб столица кердача шин районо — Железнодорожни Севастопольскии. Дунен тІа дуккхача городашта могаргдац дегІаахара темпашка диллача вай Москваца нийсъяла. Столицах, хьокхама коммунистически город елга — иштта бехктокхаме деккар оттадаьд парте, КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева, хІаьта из декхар миллионаш болча москвичаша кхоачаш а ду. ТІехь-тІехьагІа хозагІа хулаш латт город. Хьахул керда проспекташ, майдаш, нах баха керда районаш.

«Советски Союза къахьегамхой! Къовсам лоаттабе КПСС XXV съезда исторически решенеш, иттлагІча пятилетка сийлахь программа кхоачашъяра тІехьа!» Цу тІахьехамо дика хьагойт столични предприятей къахьегамхошта дагалаттар. Тахан цар ЦІеча майдан тІа денад шоай дикача гІулакхех, кердача рекордех дола рапорташ. Октябра 60 шу дизара даха ма-доаггІа накъадахар духьа, иттлагІча пятилетка заданеш хайал хьалха кхоачашъяра тІехьара болам дІаболабаьча столица производства хьалха латтарашкеи новаторашкеи КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева дІахьийтача моаршало социалистически яхь кхы а айяьй, москвичий хьинар кхы а совдаьккхад. Советски наьха хьинар къаьгга хьагойтар Еррнгсоюзни коммунистически субботник долча дийнахьа. Цунна юкъе дакъа лаьцар 6,3 миллион москвичаша.

Иштта йоккха цифра эгара хьалха яьккхай къахьегама цІейх йолча Статистически отчета тІа. 16 апреле болхлой Москвас хьайир итташ миллионий сома маьха тайп-тайпара продукци, лакхача овсарлеи хьокхам а гойташ.

Майдан тІа — И. А. Лихачева цІерагІча автозавода дуккха эзараш болча нахах латтача коллектива викалаш. ЦІей дезде араяьннача столица керттерча предприяте колоннас дахь басарашца хоздаь панно, транспаранташ соахкара Май дездалехьа хьалха хиннача вІашагІкхетаре КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева автозаводцашта хьалхашка оттаяь заданеш кхоачашъеча яьхача кердача къахьегама коталонех дувца диаграммаш. Тахан зиловцаша рапорт лу: пятилетка шоллагІа шу доладелча деяз планал совгІа арахийцай бархІ бІаь гаргга мухь дІа-юха хьош йола автомобиль. Цу толама доккха дакъа юкъедихьад автосборочни корпуса къахьегамхоша. Цудухьа бокъо еннай царна демонстрантий заводской колонне хьалха хила. БоагІаш ба Д. Кацеба бригада членаш — «Эффективностеи дикалеи пятилеткана — къонабарий энтузиазми творчествои» яхача Еррнгсоюзни яхья инициатораш — «Коммунизма идеалашта, Ленина васкеташта, коммунистически парте гІулакха завода къона ноахал тешаме хилар бакъдеш дола къаьгген дикен масал» аьнна Леонид Ильич Брежнева цІи яьхараш. Автозавода ветераний къахьегама эстафета сийдеш дІахо хьо къоначa ноахало. Ши эзари ах эзари волча комсомольцо хІанзле а кхоачашъяьй хьалхарча ах шера йола шоай заданеш, хІаьта Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизарга пхи эзар совгІача зиловцо кхоачашъергья пятилетка шин шера планаш. Царна, вай мехка къахьегаме хьалхалаттача миллионаш болча царна доагІаш да ЦхьоалагІча майна хетадаьча тІахьехамашцара ер дешаш: «Сийле а хоастам а хилба, Октябра юбилейна даха мадоаггІара накъадахара, производства эффективности балха дикали айяра тІехьа лелаеча социалистически яхья авангарде йолхача, пятилетка шин шера заданеш 1977 шера 7 ноябрь тІаккхоачаш кхоачашъяр духьа къовсам лоаттабеча къахьегама коллективай, производстве хьалхле лелаярий, новаторий!»

Мавзолеяна хьалхашка гІолла гІа боахаш ба кхоъ орден лелаеча Владимир Ильича цІерагІча московски электромеханически завода викалаш. ЦІи хезача коллектива эмблема тІа электрически сердалон зІанараштa юкъе — дикала паччахьалкхен сийлен Знака сийлен пхисабар. Итт шу хьалха вай мехка эгара хьалха из Знак ялapца белгалъяьккхар ильичевски электродвигателий йиъ модель. ХІаьта хІанз, ЦхьоалагІча мая сийна яхь яьржача деношка моторосборочни цеха конвейера тІара ара мел йоала ерригa машинаш хІана яц аьнна пхиса бола сийлен Знак тІалатташ яр, тІаккха йоккхий машинаш хьаеча цеха сборочни стенда тІара — ерригаш. ХІанз предприяте коллективо дикала Знак тІайолаш арахец 48 тайпара электрически машина, юбилейни шера ЦхьоалагІча Мая сийна вахта дІахьоча деношка царех ялхнепа сийлен пхисабарг елар.

ЦІей дездеча колоннашца ба, шоай балха моттигашка иттлагІча пятилетка лоархІаме проблема — производства эффективности балха дикали лакхъелга чакхдоахараш.

Штамповочни цеха токарь В. Румянцев — бІаь шу гаргга къахьегама стаж йолча предприяте болхлой династе викал. Ха зехьа ца йоаелга, прогулаш ца елга, хІаман хьурмат ца делга, брак елга юкъера дІадаккхар шийн декхар лерхІаш, балха ха кхояра заводе вІашагІъеллача общественни поста эггара хьалха кулгалде эттар из ва. Ильичевций, «Дикала пятилеткана — болхлой тешам» яхача девизагІа яьржача Еррнгсоюзни яхья инициаторий къахьегама энтузиазма дуккхача масалашцара цаІ мара дац из.

ЦІей дездеш йолча «Марси ЖІови» яхача завода колоннана тІагІолла дІахьежача хеталу болат лоаладеча пишкашка чу кхехкача металла цІе сийгаш ловзаш санна, шоай революционни, тІема, къахьегама гІулакхашца сий даьннача цу предприяте викалаш тахан демонстраце баьхкаб ЦхьоалагІча мая сийна йолча социалистически яхье керда коталонаш яьхарах рапорташ дахьаш.

Дукхаезача Даьхен духьа хьинаре беча балхах хьахулача толама юкъе завода ветеранашца цхьана шоашкара доагІаш дола дакъа дихьад кагирхоша. Уж — революционни къовсама байракх айярий, йохаяьчул тІехьагІа завод юхаметтаоттаьрий, цун советски металлурге флагмана сий даьхарий, дай-мехка сийлахь-боккхача тІема бирсача шерашка металл ловадеш хиннарий виІий къонгаши цар къонгаши.

...1895 шера 30 апреле Москвера кхо бІаь болхло Перово яхача станцена юххерча хьунагІа хьулалуш хиннав, пролетарски цІей — ЦхьоалагІа май белгалдаккха гІерташ. Царна юкъе хиннай «Гужон»— хІанзарча «Марси ЖІови» яхача завода болхлой группа а. Маевке гужонавцашта юкъе хиннав къона большевик Кабелевский Павел. Из ва из итт шу даьнначул тІехьагІа, 1905 шера, баррикадаш е яхаш московски болхлой тІахьийхар. Тахан революционера виІий дезал — Виктори Нинеи предприяте дикагІбола специалисташ. Цар шоай новкъостащца цхьана доккхий совгІаташ кийчду Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизарга. Юбилейни шу доладелча деяз «Марси ЖІови» яхача завода коллективо планал совгІа арахийцад 880 тонн гаргга болат.

Коммунисташ! КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъ — яра тІехьа дерригача халкъо лоаттабеча къовсама авангарде, нах хьинаре вІашагІтохараши хьалхехебераши хила! — хьахоз майдан тІа тІахьехама дешаш.

Столице хьалха латтача предприятей — «Трехгорки», цхьоалагІча паччахьалкхен подшипниковн завода, «Большевичка» объединене, цхьоалагІча сахьаташ деча завода «Красная Роза» комбината коммунисташ ба таханарча демонстраце.

Къахьегама кердача толамашца накъаенай бІаьстен а машара а сийлахьча цІейна кхо Орден лелаеча «Динамо» яхача электромашинаш еча, мехка эгара къьнагІа йола партийни организаци керте латтача завода коллектив. Ханал хьалха кхоачашъяьй по апрель бетта план, юрта боахама тайптайпара изделеш ялара ах шера задани чакхъяьккхай. ХІаране шийн план хилара ларда тІа къахьегама овсарле лакхъяккхара йола цу столични предприяте опыт шерра дІаяржай. Боккха мах бир цун парте XXV съезда яьча КПСС ЦК отчетни доклада тІа. Хьалха латтача завода барт тайнача коллективо тІех дика хьокхамаш даьхад. ИттлагІча пхе шера хьалхарча шера столични электромашинашъераш социалистически яхье хьалха баьнаращца лаьрхІаб, еннай КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карапакара тела ЦІе байракх. Цу тайппара доккха сийдаьд Москверча бІаь гаргга йолча къахьегама коллективай. Къахьегама эффективности продукце дикали лакха хилийтара къовсам лоаттабеча царех хІараньна юкъе хьалха латтараш — ленински Коммунистически парте сийлахь викалаш.

БІаьстан хозача зизай дукхарца майдан тІа йоал «Красный пролетариат» яхача завода колонна. Михо ловзаю цІе байракхаш, вымпелаш. Юбилейни шера хьалхарча деношка доладаь доккха хьинар лох ца долийташ хьайоагІа советски станокаш еш йола флагман. ЦхьоалагІа Май тІаккхачале хьалхарча дийнахьа предприяте коллективо рапорт делар апрельски задани ше кхоачашъярах. ХІанз вай мехка арахецача станокех хІара кхоалагІа яр московски цу завода тамагІа тІадолаш я.

Берригача мехка дІахезар краснопролетарций тІахьехам: дикалла кердача ларда тІа вІаштІехьдаккха изделеш тешамеи дукха яхаши хилийтар. «Эффективностеи дикалеи пятилеткана — хьалхарча класса оборудовани» яхача нийсачеи кхетадечеи лозунгах йолча шун патриотически инициативо къаьгга хьахьокх коммунизм хьалъяра лоархІамерча этапе станокаш ераштеи берригача машинаш хьеераштеи хьалхашка латта керттера декхараш»— предприяте коллектив даькъала ювцаш новкъост Л. И. Брежнева даьча къамаьла тІара уж дешаш тІадолаш да цар дахьа транспарант.

Тахан краснопролетарций хьалхарча мугІаре боагІа болама инициатораш — слесарь И. Ларин, строгальщик И. Мальцев, токарь В. Чернышев, наладчик Г. Аркадьев, кхыбола коммунистически къахьегама ударникаш. Укх майски дийнахь цар Даьхенна рапорт лу: предприяте арахецача продукцех езткъеи итт процент пхесаьна сийлахьча суртаца тамагІ даь я.

ХІара шу массаз доал чІоагІлуш ба «Красный пролетаре» коллективаа вошал долча социалистически мехкий предприятей коллективашцара бувзам. Цхьа бутт хьалха московски завода къахьегамхоша хьаллаьцар Венгрерча Чепельски комбината коллективо дІадоладаьр. Чепельций инициатива я: Советий мехка юбилея сийна советски предприятеша даь заказаш 7 ноябре кхоачашде. Цу инициатива боккха мах бир КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева-Краснопролетарцаша лаьрхІад Венгерски Халкъа Республика машинаш ераштa эша станокаш яра ха дикка лоацъе, Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дузача дийнахьа ерригa оборудовани дІакхачийта.

Юбилейни шера интернациональни вІаши гІулакхаш леладара хьалхара дакъа юкъедихьад: графикал хьалха Венгре, ГДР-еи, Польшеи машинашъерашта дІаяхьийтай геттара нийсса йолча универсальни токарни станокий парти.

ЦІеча майда тІа низбола талгІеш санна ювл демонстрантий керда колоннаш. БоагІаш латт СССР 50 шу дизара цІерагІча автоматически линей завода викалаш. ЦІей дездерий мугІарашка ба цу предприяте къахьегама сий доахараш: Моссовета депутат токарь Э. Свиридочкин, Къахьегама ЦІеча Байракха ордена кавалер фрезеровщик Г. Филин, цар новкъостий — «ХІара сменана — эгара лакхагІйола къахьегама овсарле, ерригача продукцена — тІех дикал» яха яхь дІайолаяьраш. Къаьст-къаьстa станокаш - автоматаши автоматически линеши хьаяргара шарикоподшипниковни автотракторнии промышленноста лаьрхІа комплексни цехаш-автоматаш хьаярга бовлаш латт москвичаш. БІарчча завод йизза Іалашъяра йола автоматически линеш арахецарга кийчлуш я коллектив. Цу тайпарча автоматизированни предприяте кхобергба эзар гаргга болча болхлой къахьегам. «Из парте XXV-ча съездо халкъа боахам технически Іалашбеча даькъе эргабаккхара, мехка предприятешка производства автоматизаци яра хьакъехьа хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара оаха юкъехьоргдола хоадам боллаш дола дакъа да», — йоах столични завода хьалхалаттараша. Предприяте коллектив я конструкторашца айхха бувзам а лоаттабеш «Продукце дикала проектагара денз изделега кхачалца — гаранти» яхача девизагІа йола яхь дІайолаяьчарех цаІ.

Майда тІош тІа яьннача укх колонне боагІарий професси къоастае хала дац: боагІаш латт гІишлошъераш, лаьттан тІа эгара маьршагІа йолча професе викалаш. МугІарашта тІада лаккха айяь я нах чуІеча цІеной макеташ. Демонстрантий мугІарашта юкъе ба РСФСР заслуженни гІишлошъечун Л. Суровцева бригада болхлой. Цун овсареча къахьегама методаш шоашта хьаийцай дуккхача городашкарча гІишлошъераша. Ер ЦхьоалагІа май Анатолий Ивановича сийлен шин датаца нийсденнад. Ткъаь пхи шу дизад цо гІишлошъечун болх бу. ХІаьта цо кулгалдеш йола биргада шийна коммунистически къахьегама цІи енна ткъо шу дизар дездеш я. Мехка гІишлошъераштa юкъе эгара хьалха иззал сий даь я из. Из ше ма-ярра интернациональни коллектив я—бригаде ба эрсий, украинцаш, белорусаш, татараш, чуваш...

Кердача фусамашка нах баха хувшара дунен ерригача городашта юкъе чемпион я Москва. ХІара шера ах-миллион гаргга болча москвичаша тоаду шоай вахара хьалаш. Духхьал укх шера царга кхоачаргья 4,5 миллион квадратни метр йола керда квартираш. Тахан хІара цхьан минутан ахминутан столица гІишлошъеча конвейер тІара кийчча квартира арайоал.

ЦІей дездеча марше — Куйбышевски районо бахкийтараш. Доккхал а деш дахь цар П. П. Щербакова цІерагІча Московски даьри деча комбината ткачихай коммуниста М. Полещук портрет. Хьинаречa къахьегамо, болх творчески баро, хаддаза резерваш лехаро шийн коллективерча яхьа лидер яьй цунах.

— Дукха ха йоацаш 19 станока тІа болх бе йолаеннай со, из нормал кхозза тІех да, — аьлар тхога Мария Дмитриевнас. — Цо торо лургья сона пхе шера задани Сийлахь-боккхача Октябра 60 дузача денга кхоачашъе. Са сменицаша В. Боброваси Н. Мартыноваси пятилеткагІа пхе шера кхо план кхоачашъе лаьрхІад. Тха коллективерча кхо бІаь гаргга йолча болхлочо доккхий социалистически декхараш тІаийцад.

ГІоздаьнна дегаш а долаш ЦхьоалагІча мая демонстраце баьхкаб Тимирязевски района викалаш. Цар колонне — Ленина ордени Къахьегама ЦІеча Байракха ордени лелаеча К. А. Тимирязева цІерагІча юртбоахама академе преподавателаши студенташи — 1976-ча шера Еррнгсоюзни социалистически яхье хьалхле яьккхараш. Вай мехка тайп-тайпарча районашка болх бе дІаух цІи хезача Тимирязевке дийша баьннараш — лакхагІйолча квалификаце специалисташ. ХІанз цун аудиторешкеи Іилман лабораторешкеи дешаш ва кховзткъа къамех вола 3500 студент. Академе дипломаш а йолаш Москвера дІаух доазол дехьара бола цига дийша баьннараш а — шовзткъа итт совгІча мехко деша бахкийтараш.

Массаза санна колонне боагІа Москвана юхерча колхозийн совхозийн къахьегамхой. Дуккхача хана денз областерча Шаховски районаца доттагІал леладеш ба тимирязевцаш. Цигара дІайолалу эгара толашагІа йола балха методаш, керда технологи. Халкъа доккха беркат доал тимирязевцех.

ЦІеча майдан тІа цар енача транспаранташа хоам бу: алхха укх шера даь балхаш юкъедихьача 31 миллион сом пайда лургба шера.

ЦІеча байракхашца майдан тІа йоал Октябрьски район. ВІаши уллув боагІа болхлойи Іилмахойи, цар вІаши цхьана леладеча гІулакххех боккха пайда боал. Москван промышленни предприяте 435 договор даьд района Іилмахоша.

«Іилмах юкъарчал доацаш общества хІама хьаде низ хиннаб!» — иштта яздаьд СССР-а Іилмай академе эмблема тІа. Тахан ЦІеча майдан тІа ба цун викалаш — халкъа боахама боккха лоархІам бола балхаш чакхдаьха физически химеи химически физикаи институтай болхлой. Столица бархІ бІаь институтои Іилма учрежденейи вІаши цхьана творчески гІулакхаш леладара хьакъехьа договораш даьд промышленни предприятешца. Уж кхоачашдаро Іилмаи техникаи даькъе КПСС XXV съездо хьалхашка оттадаь декхараш толаме чакхдоахача доккха беркат лургда.

Болхлой классаца, колхозни ахархошца цхьана йоагІа творчески интеллигенци. «Искусствай къахьегамен цхьоагІо чІоагІъе! — цу дешаша хьагойт халкъа йолча советски искусства маІан. Цу девизагІа цІей дезде баьхкаб Йоккхачеи МХАТ-еи, вахтанговций, ЗІамигача театра, московски консерваторе викалаш. Шоай говзача искусстваца цар гІулакх ду советски наха. Тахан уж бовзаш ба дерригача дуненна. Дуккхача къамех йолча советски культура партийностен халкъалеи байракх лакха айяь дІахьу литературан искусстван деятелаша, советски халкъа, коммунизмана гІулакх дара шоай талантеи говзалеи дІа а луш.

Массехк сахьата хилар Москван къахьегамхой викалий демонстраци. Цо хьагойтар партеи халкъеи цхьоагІо чІоагІа хилар. ИттлагІча пятилетка заданеш толаме кхоачашъе, КПСС XXV съезда исторически лерхІараш кхоачашде советски нах кийча хилар. ХІанзарча цхьоалагІча мае итогаш йир Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара дерригача халкъо йоаржаяьча социалистически яхьа хьалхарча юхьига. Уж дог гІоздоаккхаш да. КПСС-о хьаькъале кулгал а деш коммунизм хьалъяра наькъагІа бІубенна дІахо додаш да советски халкъ.

ЦІеча майдан тІара репортаж яьй ТАСС корреспонденташа: М. БАРАТЯНЦА, Л. БЕРНАСКОНЕ, В. ПЕТРЕНКОС, П. РЯБОВА.

МОСКВА. В. ЕГОРОВА фотоэтюд. ТАСС фотохроника.

МЕХАНИЗАТОРАШ КИЙЧБАРА — ПАРТИЙНИ ЙОАКХО

Парте районни комитетон юкхьанцарча партийни организацешен боккха лоархIам беш гIулакх да къахьегам коммунистически хьисапе безаш, цар идейно-теоретически сакхетам чIоагIбеш, хьалхашка латтача декхара бехктокхам дика ховш, инициатива дегIайоалаеш, кхоачамбоацарашца машар боацаш юртбоахама кадраш хьалкхеяр. «Къахьегами социалистически долахьеи коммунистически хьисапе сааш къахьегамхой хьалкхебара района партийни организацей декхарех» яха дош дувцаш парте райкома Пленум хилар.

Уж дешаш дувц КПСС XXV съезда материалаш Iомаеча курсашка. «КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъяра даькъера парте теорги политикан актуальни проблемаш» яха курс Iомаю колхозашкеи совхозашкеи, юртабоахама Iилман-тохкама станцешкеи йолча семинарски группашка. Цига дешаш ва 218 колхозхой совхозий болхлой. «КПСС политика — марксизм-ленинизм кхоачашъелга» яха курс Iомаю 11 юртбоахама предприяте вIашагIъехкача семинарски группашка. Цига ладувгIаш 298 саг ва.

Партийни дешара системе болх беш 26 юкхьанцара политшкола я. Цига Iомаю «Экономически знаней лардаш», «Социализми къахьегами» яха курсаш. Цу школашка дешаш ва 336 саг. ХIаьта марксизма-ленинизма лардаш Iомаеча ворхI школе дешаш 119 саг ва.

Района колхозашкеи совхозашкеи болх беш я 95 коммунистически къахьегама школа. Цига дешаш ва 758 саг. БархI экономически школе дешаш 166 колхозхой совхозий болхлой ва.

Юрта боахама къахьегамхой экономически дешар вIаштIехьдоакх В. И. Ленина балхашеи КПСС XXV съезда материалашцеи айхха дувзаденна. Экономически школашка дешачар Iомаю къахьегама толашагIа йола методаш. Боккха теркам тIабохийт цигара боахама балха-практикаца теори ювзаш занятеш чакхъяхара.

Парте райкомо оттаьй 1976—1980 шерашка экономически дешара план. Цу тIа белгалдаь да 1980 шерале 11877 колхозхой совхозий болхлой экономически дешара юкъеозлга.

КПСС райкомо къаьстта теркам тIабохийташ гIулакх да механизаторски кадраш кийчъелгей цар говзал лакхъелгеи. ХIаьта лакха говзал йоацача механизатора могарг мичад йоккха овсарле йолаш къахьеген юртбоахама техниках бизза пайда эцен.

1973 шера 29 декабре «Механизаторски кадраш кийчъярен цар говзал лакхъярен хьакъехьа» КПСС обкома бюрос баь соцам кхоачаш а беш, парте Грозненски райкомо белгалара болх баьб. Иштта, 1975 шера 30 декабре КПСС райкома бюрос тIаьйцар «Района колхозашкеи совхозашкеи механизаторски кадраш кийчъярахи цар говзал лакхъярахи» бола соцам. Цу соцамга хьежжа района боахамашта задани елар 410 къона механизатор кийчве, аьнна. 1976 шера района колхозашкеи совхозашкеи кийчваь механизатор дукхагIа вар. ЗаданегIа профессионально-технически училищашка кийчвир 230 тракторист-машинист. Шоай балха говзал лакхйир дукккхача механизатораша. Шоферий курсаш чакхъяьхар 40 саго. Колхозхошеи совхозий болхлошеи комбайнера говзал Iомайир боахамашка вIашагIъехкача курсашка. Цига Iомавир 120 саг.

«1977 шера района колхозашкеи совхозашкеи механизаторски кадраш кийчъярен цар говзал лакхъярен хьакъехьа» 1976 шера 28 октябре соцам тIаьйцар КПСС райкома бюроси къахьегамхой депутатий районни Совета исполкомой. Цунга хьежжа задани елар боахамашта 1977 шера 405 механизатор кийчве, аьнна. Дукккхача колхозашкеи совхозашкеи йоагIача тайпара йоакхо йир цу гIулакха. Колхозашкеи совхозашкеи Iомавир веррига 350 саг. 175 сага вIаштIехьдаьлар шоай балха говзал лакхъе. Цул совгIа профтехучилищашка трактористал-машинистал Iомалуш хилар 185 кагирхо. Йоакхо яьй оаха комбайнераш кийчбара а. Боахамашка вIашагIъехкача курсашкеи профессионально-технически училищашкеи Iомавенна 125 комбайнер хургва укх шерара ялат чуэцача дакъа лоацаш.

КIезига йоакхо яц парте районни комитето кхалнаха механизатора говзал Iомаяра. Укх шера 43 кхалсаго чакхъяьхай трактористий курсаш. Колхозийи совхозийи кхашка маIача наха ниисса къахьегаш хургба уж.

Тесса дитац механизаторий кадраш кийчъярен цар говзал лакхъярен дош. Цу хьакъехьа КПСС районни комитето баьча соцамга хьежжа боахамий парткомашка дийцад из. Иштта, масала, «Грозненски шурий», «Атагинский», кхыча совхозий партийни комитетий заседанешка дийцад механизаторски кадраш кийчъярен цар говзал лакхъярен дош.

Парте районни комитето хадданза тIахьожам лоаттабар бахьан долаш боахамий торо хиннай механизаторски кадраш тоъам болаш кийчъе. Из иштта хилар хьахьокх тха районе кхашкара бIаьстан балхаш толаме чакхдоахаш хиларо. ДIахо йодача хана а йоакхо ергья оаха механизаторски кадраш кийчъярен цар говзал лакхъярен гIулакха.

В. ШИРЯЕВ,
КПСС Грозненски райкома юрта боахама отдела заведующи.

БОАХАМО НИЗ IОАБЕШ ЛАТТ

Дулха хьайбаш кхоабаш я тха совхоз. ХIанз боахаме кхоабаш да 1800 бежан, 14 эзар совгIа хьакха. ХIара шера юкъера лаьрхIача 900 тонн дулх дIалу оаха паччахьалкхенна. Из да ерригача района дIалучох дукха хIама ца эшаш 60 процент.

Дика дIайолаяьй иттлагIа пятилетка тха къахьегамхошта. Иштта, план 30 эзар сом долаш 170 эзар сом пайда бир совхка. Совхоз вIашагIъеллача денз цул дукхагIа пайда баь шу хиннадац.

Дега тоам беш да укх шерара хьокхамаш а. Хьалхарча квартале хьайбашта тIаккхетийтар планал совгIа 33 тонн дулх. Цу гIулакхо торо хилийтар кхаь бетта план 180 йолаш паччахьалкхенна 205,3 тонн дулх дIадала.

Уж толамаш даха карагIдоалийт эггара хьалха доакъар тоъамболаш Iалашдара тIеххьарча шерашка совхоза хадданза йоакхо еш хиларо. Масала, соахка хьайбаш кхабара цхьан шерен ах шерен кхоачам хиллал доакъар кийчде вIаштIехьдаьлар. Иззал доакъар Iалашде декхар тIаьйцад тха боахама кхаш леладераша укх шера а.

Боахаме дIа мел юв культураш доакъара лаьрхIа кхею совхозе. Гурахьа 1400 гектара тIа дIадийнача ялата оасар дара гербицидаш а теха, доакъара 202 гектара тIа кен дIа а бийна, хIанз беррига шоай теркам хьажкIаш ма могга дикагIен сихагIен дIайийна яхара тIабахийта къахьегаш ба кхаш леладераш. Из культура кхеергья укх шера ялатаи доакъараи лаьрхIа 1132 гектара тIа.

Ялх агрегат я хIанз хьажкIаш дIаювш. Уж йийкъай шин отряда Хьалхарча отряда кулгалдеш Кадыров Хьусен ва, хIаьта шоллагIча комсомольско-кагирхой отряда керте Гебаев Iарби латт. Белгалдаккха доагIа, республике хьажкIаш кхееча отрядашта юкъе яьржача социалистически яхье Гебаевеи цун новкъостащеи кхоалагIа моттиг яьккха хиннилга. Хий ца дуллача кхашка кхеяьча хьажкIий хIара гектара тIара 38 центнер чуера цар. Дика хьокхамаш гойташ къахьег хIанз а. Цу шин отряда юкъе яьржача яхье хьалха ба уж. Дийнахьа кхаь агрегатаца юкъера лаьрхIача 80 гектара тIа хьажкIаш дIаюв Гебаева отрядо, норма 42 гектар йолаш.

Кхоачамболлаш дика вIаштIехьдаьхад хьажкIаш дIаювш боахкача механизаторий балха хьалаш. Кхай йисте хадданза латташ я «техничкаш». ЦхьоалагIча отряде еха техника тоаеш ва механик Автоев Мяхьмад, хIаьта шоллагIча — Гаплаев Шиблу. Йоккха балха опыт йолаш ва уж шаккхе а. Сихен тешамен ду цар хьадер.

Iуйрийна пхи сахьат даьлча дIаболабу механизатораша хьажкIаш дIаера болх. Делкьийга кхай тIа бIаьха кхача бахь царна. Райсовета депутата Лорсанова Любаси Молаева Зараси кийчбеча кхачана геттара раьза ба кхаш леладераш. Йоакхо яьй наьха балхацара моральнии материальнии безам совбаккхара а. Масала, хьажкIаш дIаювча хIара агрегата тIа кхоккха саг ва болх беш. Дийнахьа ткъо гектарал кIезигагIа доацача кхай тIа хьажкIаш дIайийнача хIара агрегата коллектива 15 сом ахчан совгIат лу. Цу тайпара ахчан совгIаташ дназза деннад Исраилов Абуязетеи Альтемиров Буросеи кулгалдеча агрегатий коллективашта. Дийнахьа юкъера лаьрхIача 25 гектара тIа дIаюв хьажкIаш парех хIаране.

ХIара агрегата ший къаьстта кха хьакъоастадаьд. Болх чакх а баьнна хьажкIаш кIезиг-дукха дегIаяьхкача хоргда малагIча коллективо дикагIа болх баьб. Цу ханна итог ергья балха дикал духьа яьржача яхьа. Хьалхара моттиг яьккхача агрегата коллектива 150 сом, шоллагIчоа — 100, кхоалагIчоа 75 сом ахчан совгIаташ дергда. Болх дика бара цу гIулакхо къаьстта теркам тIабохийт механизаторий.

ХIанз хIара дийнахьа юкъера лаьрхIача 150 гектара тIа хьажкIаш дIаюв боахаме. Из еррига культура 8 балха дийнахьа дIайийна яккха дош деннад механизатораша.

Дукха ха йоаццаш Грозненски районе хинна «Степняк» яха совхоз хьатехай тхачох. Коммунист Янхотов Ахьмад кертте а оттавеш цига механизированни отряд вIашатIъеллай. ХIанз хьажкIаш дIаювш ба цу отряда механизатораш а. Ерригаш дIае езараш 160 гектар я. Из культура дIайийна яккхара эггара дукхагIа шин ди мара эшаргдац царна.

БоагIа пайда эц совхоза кхаш леладераша хьувкъам алсамбаккха йиш хулийтача торонех. Иштта, моллагIа тайпа культура шин шера мара дIаювц тха боахаме цхьан кхай тIа. Масала, хьажкIаш шин шера кIа кхедаьча кхай тIа дIаювш я хIанз, хIаьта кIа-горох хьажкIаш хиннача кхай тIа дIадийнад.

Хьувкъам дукхагIа кхебара цу тайпара гIулакх вIаштIехьдаккхар мел лоархIаме да дувца а эшаш дац. Из ховш хIара агронома, юрта боахама специалиста.

ХIанз лоаман даьгIенашка дига хьайбаш кийчдеш да тхо. Укх шера 10 эзар гектар моттиг дIалоацача лоаман даьгIенашка леладергда 1500 бежан. ХIаьта цигара цIадоаладешше а дукхагIдараш паччахьалкхенна дулха дIа а лургда.

Укх шера духхьашха дут тха боахамера хьайбаш лоамашка. Бежа Iуй дукха опыт йолаш бац цига уж леладе. Цудухьа ломан даьгIенашка доажадеш хьайбашта малагIа Iунал де деза дувцаш массехк заняти чакхъяьккхар бежа Iуша совхоза керттерча зоотехника, ветеринарии лоро.

Хьайбаш лоамашка дигаро торо хулийтаргья соахкарчул дикка дукхагIа доакъар Iалашде а хIаьта дулх кийчдарга дIадодар лохде а. Цунца цхьана дукхагIа хургба боахама хьахула пайда а.

М. УМАРХАДЖИЕВ,
Урус-Мартановски района «Красноармейский» совхоза керттера экономист;
С. ИРИПХАНОВ,
«Красноармейский» совхоза агроном.

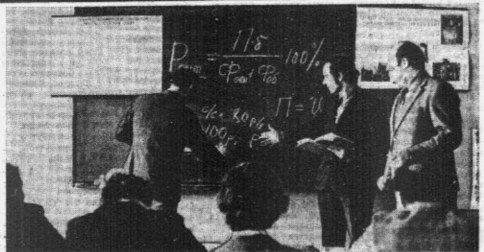

ВОЛОГДА. «Череповецки металлургически завода кулгалхошеи инженерно-технически болхлошеи коллектива членашта идейно-политически кхетам луча дакъалацара хьакъехьара» КПСС ЦК соцам кхоачаш а беш Череповецки металлургически завода партийни комитето практически беррига кулгалхойи инженерно-технически болхлойи юкъе ээаб кхетамен общественни балха. Уж ба пропагандисташ, лектораш, докладчикаш, политинформатораш, агитатораш. Беррига идеологически болх производственни социальнии декхарашта тIаберзабаь ба.

КПСС ЦК соцам коммунисташа тIаьйцаб дукккхача ханна лаьрхIа программа саннеи юкхьанцарча партийни организацей парте еш йола йоакхо саннеи.

Завода кхо эзар совгIа инженерно-технически болхлоша марксизма-ленинизма университете, политическии экономически знаней университете, теоретически семинарашка политически дешар Iомаду.

СУРТА ТIА: экономика лардаш Iомаеча завода прокатни станий ИТР занятеш еш ва НОТ лабораторе начальник В. А. Лебедев (аьттехьара вар). Доска юхе латт — мастер А. С. Капитонови (аьрдехьара вар) А. Е. Лапини

С. Метелица сурт.
ТАСС фотохроника.

ДИКА IАНГАРА ДАЬХАД

Кхаь шурий-товарни ферме 2742 бежан да Урус-Мартановски района «Гехинский» яхача совхозе леладеш.

КПСС Центральни Комитета СССР берригача къахьегамхошка долча письмона жоп луш хьайбаш леладераша лаьрхIад план 1350 тонн йолаш паччахьалкхенга 1360 тонн шура, план 185 тонн йолаш 190 тонн дулх дохка.

Производства эффективности балха дикали лакхъяра, иттлагIча пятилетка заданеш толаме кхоачашъяра яьржача Ерригсоюзни социалистически яхьа юкъе а баха лаьрхIар кхоачашдар духьа шоай низ дIакхоачар деш хьабоагIа совхоза хьайбаш леладераш. Иштта, хьалхарча квартала планагIа 290 тонн йохка езаш хиннача 325 тонн шура екхар цар паччахьалкхенга, хIаьта дулх план 40 тонн йолаш — 55 тонн.

Дега тоам беш кхы цхьа хIама а да. Соахкарчул дукхагIа я совхозе укх шера йоаккха хьайбай продукци. Масала, соахка апрель бетта хIара дийнахьа паччахьалкхенга юкъера лаьрхIача 2800 килограмм шура йохкаш хиннаяле, укх шера 3300 килограмм совгIа йохк.

Цхьан шеран ах шераи хьайбаш кхабба доакъар Iалашдаьча совхоза хьайбаш леладераша рационага хьежжа мара лац из хьайбашта. Цу тIа а кийчдий а хьаьндий а лу.

— Цу гIулакхо дикка алсамйоакх шурий хьоанал, — йоах совхоза керттерча зоотехника Умалатов Руслана. — Iай а хIанз бIаьсти а йоаккхача шурий хьоанал йоагIаш йолчул цхьа процент лакхагIа — 3,7 процент я.

Цу тайпара кхом беш пайда эцар бахьан долаш август бутт тIаккхаччалца хьайбаш рационага хьежжа кхаббала доакъар дисад хIанз совхозе, новкъостал деш «Гойтинский» яхача совхоза енна 300 тонн силоси «Труд» яхача совхоза енна 100 тонн йоли ца лаьрхIача а. Цул совгIа, цу гIулакхо соахкарчул дикка лохдаьд дулхи шурен яккхарга дIадодар а.

Социалистически яхьа итог хIара бетта ю совхозе. Хьалхале яьккхача фермана карара кара тела совхоза Шe байракх лу. Шу доладеннача денз из байракх Инаркаев Абусолтас кулгалдеча шоллагIча шурий-товарни ферма хьайбаш леладерашка я. Хьокхамашка диллача кхыча фермай болхлоел дикка хьалха ба уж. Дукха ба цу ферме къахьегама тIерен хьаьналеи болх беш бола нах. Уж ба совхоза дояркашта юкъе яьржача яхье кхоалагIча моттиге йола Къахьегама Шеча Байракха орден лелаю Тепсуркаева Банажа. цун йоI Яха, комсомолка Тепсуркаева Шайман, Iаьсий леладер Тепсуркаева Аьсет, бежа Iу Тепсуркаев Мовла, кхыбараш.

— Аханел дукхагIа ба цу ферме ТепсуркаевгIар тайпах бола нах. БоккхагIа барел — Банажалеи Мовлалеи тIехьа ца биса гIерташ къахьег цу тайпан кегийгIа болчар а. Масала, комсомолка Аьсет. ШоллагIа шу да Iаьсий леладеш из болх беш йола. Цу юкъа цхьа бутт дIабахийтабац Аьсета дулх тIаккхетийтара план тIекхоачаш ца еш, — йоах Умалатов Руслана.

Боахама дояркашта юкъе яьржача яхье хьалха цхьоалагIча фермера Къахьегама Сийлен III степена орден лелаю Юнусова Рахьимат я. Цун сийна совхоза контора хьалхашка Шe байракх айяьй. Цо санна дика болх беш хьабоагIа доярка «Знак Почета» орден лелаю Мажиева ТIаус. Iаьсий кхедеш йола «Знак Почета» орден лелаю Байсаева Пата, бежа Iуй Исаков Iалаудин, Идигов Зайнди, Тачаев Ухтан, кхыбараш.

Боккха теркам тIабохийт совхозе наьха балха хьалаш аттача дахара, уж эшачунца Iалашбара. Деррига балхаш механизмашца ду. Соахка 500 тонн екъа силоси. 100 тонн йоли, дукха чайн делар хьайбаш леладерашта. Къахьегама овсарле лакха йолаш болх бе безам а йиш а хулийт цу гIулакхаша.

Дика лел совхозе хьайбашта искусственни осеменени елга. Хьалхарча квартала план 140 йолаш 226 Iатта яьй из.

Къаьстта дика кхоачашду ший декхараш кхоалагIча шурий-товарни фермерча осеменатора Удаев Лечас. Соахка хIара бIаь Iатта тIехьара 96 Iасилг хьакъоастадир цо. ХIаьта укх шера совхозе даьча 226 Iасилгах 170 цо искусственни осеменени яьча доахана даьд. Укх юбилейни шера хIара бIаь Iатта тIехьара 95 Iасилг хьалкхеде социалистически декхар тIаийцад цо.

Хадданза болх бу ферме доахана фу тоадеш. ХIанз красностепной фух дола 180 шинар да совхозе леладеш. Уж кастта шура лаьгIъяьча, къаденнача доахана метта юкъедоаладергда Iула.

Лоаман даьгIенашка дожаде дига хьайбаш кийчдеш ба хIанз совхоза бежа Iуй Цар цига укх шера леладерга 900 бежан. Хилаза баргбоацача гIирсаца дика Iалашбаьб бежа Iуй.

Иштта, продукци алсамъяккха йиш хулийтача торонех бизза пайда эцаш дика Iангара даьхад хьайбаш цу совхоза фермай къахьегамхоша.

М. ХАМАТХАНОВ.

МЫТИЩИ (Московски область). Шенош хьалдеча эшаш йолча синтетически гIишлон материалий 50 совгIа тайпаш арахец «Стройпластмасс» яхача производственни объединене. Декоративни пленка, пластмассай изделеш, стеклопластик, кхыйола отделочни материалаш арахец объединене. ХIаьта уж мехка чIоагIа лоархIаш а я.

Октябрьски Революце орден лелаеча «Стройпластмасс» яхача Мытищински комбинате хьаеш йолча дукккхача изделешта дикала Знак еннай.

Производственни процессашка дика автоматизаци яро, хадданза производства технологи йоалделген эргадоаккхаш гоадаро торо хилийтай комбината отрасле хьалхалаттача предприятей мугIаре дIаотта.

Лакхехьарча сурта тIа: комбината продукци.

Лохехьарча сурта тIа: паччахьалкхен дикала Знак енна арахецаш йола пленка.

Р. Денисова сурт.
ТАСС фотохроника.

«ХЬАЖ КХЕТАРАХ» — ЛАЬТТАН КIАЛАРЧА ГАНЗАШКА

Дувцаш да гаьнна хьалха дIаяхача хана денз жа Iуй шоай жа Днепровско-Донецки оалача чукхийттача уллача Шебелинка яхача юрта юхе доажадара тIера ца хиларах лаьца. Цига дажаш бIаьрча ди даьлча Iула юкъера дукха жа денна корадора. Уж довра бахьан гучадаьлар газоконденсат йоалла моттиг укхаза хьайннлача.

Из моттиг гучаяьнна 20 шу мара дац. бакъда укхаза жа довш хинна бIаьш шераш да. Цо хьахьокх мехкдаьтта а газ а йоалла йоккхий моттигаш миччa хана яьнна цкъа гучаяла езаш йолга. Цо «доахa са» лаьттан букъ тIа зе лу.

Бакъдар аьлча, гуччахьа лаьттан кIалара гази мехкдаьттеи хьалдалар геттара кIезига хулаш хIама да. Фу хургдартеш газ йоаллача метте гуллуш йола кIезига газ зе велча? ТIаккха «вокха оагIорахьара бувзам» гучабаргба: лаьттан кIала йоаллача газа лар корайойя, из йоаккха моттиг йолга ха мара дезац. Иштта лаьттан къайлен дIоагIа долаш да.

Мехкдаьттен гази лохача геохиме тохкам бу породаца, лаьттан кIоаргаленга, хица йолча углеводорода дукхал. Духхьал гази мехкдаьттен геохимически хьисапе лахара методаш кораяьча, СССР геологен Министерствана чуйоагIача ядерни геофизикаи геохимеи Ерригсоюзни Iилма-тохкама института профессора Соколов Василий Андреевича лоархIам бир лаьттагIа йоахка пайдане хIамаш йолча лакхе Iовчя углеводорода. Iилмахочоа хетарах, цу хIамашта лакхерча, теIача лаьттанца йола углеводородаш цига мехкдаьттен гази йоаллаш хилара бола тешам ба.

Цу чоалхане йоацача теорех пайда а эцаш, лаьттан кIала фу йоалл хьажа гIертарах хIама хилацар. 1940 шерашка ца беш соцабир из болх пайда боаца гIулакх да из, аьнна. Цхьабакъда, профессор Соколов ший теорена тIера валанзар, 1961 шера юха а кердабаьккхар из болх.

ТIеххьарча шерашка цу методах пайда эцара комплексни методика вIашагIъеллар, геологотохкама гIулакхашта юкъе ший моттиг дIаслар цунна. БIаьзза нийсагIа йола газоанализаторий аппаратура хьаяр боккхача лоархIаме гIулакх хилар лаьттан кIалара хьайоагIа кIеззигача боарама газ а зувш йола аппаратура. Цу газий анализ ю из тохкача моттигерча геохимически станце.

Мехкдаьттен гази тохкараша цу методаца гучаяьхай уж доахкаш йола Украинера Веселогородскера, Кондрашевски моттигаш, Къилбаседа Кавказера, Башкирера, Заволжьера, Малхбузен Казахстанера моттигаш. Красноярски края Тунгусски лохалене, геохимикаша хьалха даккхарца. 1975 шера скважина техар. 700 метр кIоарга буруъ Iочудахача 500 миллион шу ха йолча породашкара газа кIеж техар. ЧIоагIа лоархIаме гIулакх дар из. Цо тешал дир Малхбоален СибарегIа мехкдаьттен гази йоалла моттигаш хилара.

Малхбоален СибарегIа кораяьча газои мехкдаьттаи новкъостал дергда Братско-Усть-Илимски, Саянски территориально-производственни комплексаш чIоагIъяра.

1976 шера Туркмене а Мургабски лохалене а, геохимически лоархIамех, 3100 метр кIоарга лохерча мела тIоанашка (цар ха 125 миллион шу) гучаяьлар газоконденсатни газ йоалла йоккха моттиг.

Укхаза тохкамаш деш геохими хьалхаяьлар геологически а геофизически а тохкамел.

ХIанз гучадаьннад итт метрагара ворхI — бархI километрага кхоачаш кIоарга йоаллача газои цига долча мехкдаьттои «бу хоам» геохимически методаша хьалоацилга.

Юлий ГАЛКИН.
АПН.

СССР—ПНР: самолеташ хьаерий цхьа барт

Массанена йовзаш я АН-2 яха самолет Дукккхача шерашка юрта боахама болхлой гIоанача йолаш хьаенай из. Бакъда, дукккхачарна ховш ца хила мег из самолет СССР-ен Польшан заводашка хьаеш хинна хилар.

Ха дIа мел йода самолета конструкци къаелар. Цун когаметта дунен чу эггара хьалха советски а польски а конструктораша хьакхеллар М-15 яха юртбоахама реактивни самолет.

Пхи шуи ах шуи хьалха Мельце яхача польски городе ера Советски инженерий цхьа группа. Цу хана болабелар уж М-15 яхача самолета эскизни проект оттае. Цхьа шуи ах шуи даьлча авиацен Варшавски института летчик-испытатель Надканец Людвиг эггара хьалха гIеттар кердача самолетаца. ХIанз из керда машина тохкаш я Полтавски авиапредприяте балха моттигашка.

М-15 яха самолет дукхха а дикагIа я хьалха хинначарел. Шозза дукхагIа химикаташ чуйохка йиш йолча самолета бакаш чу хош 2200 килограмм. Уж химикаташ цицха деш дIайоаржаю 1500 гоара бар миссел низ болча моторо деттача феца. АН-2 яхача самолеточул шерагIа мул лоацача кердача самолето болх дикагIа хьаIойт.

Халкъбоахама дукккхача доакъошка пайда эц вертолетех. Уж хьаяра болх а цхьана бу шин мехка авиатораша. Польски авиазаводашка хьаю кхесторга хьисапе ткъамаш дола МИ-2 яха вертолет. Дукккхача шерашка М. Миль керте латтача конструкторий бюрос новкъостал а деш хьакхеллар из.

Тахан къаьгга гуш да вай мехкий барт-цхьоагIо шерьенилга. «ЗIамига» авиаци цхьана арахецарца доалаш дац хIанзара гIулакх, лерхIаш да Iалаьмате йоккхий авиалайнераш хьаяра а цхьана къахьега.

— ХIанз польски говзанчаш дакъа лоацаш ба 350 пассажир дIа-са вига йиш йола, ИЛ-86 яха шера фюзеляж йола самолет хьаеча, — йоах КБ Генеральни конструктора Новожилов Генриха. « Польшерча авиазаводаша цу самолета цIога эша оатхалаш, пилонаш, ткъамий механизмаш, кхыйола лоархIаме хIамаш хьаергья. Со тешаш ва дика традици хинна дIаэтта вай доттагIлен гIулакхаш тIехь-тIехьагIа шерлуш, кердача формашца дIаьхегIа хулаш хьадоагIаргхиларах.

Олег СПИРИН,
АПН корреспондент.

«Дунен хьакъал» — 200 книжка тIа

Чакхбоалаш латт «Дерригача дунен литература библиотека» арахецара болх, ший йоккхалга диллача цу тайпара издани кхы яц дунен тIа. Арахецаш я цун шин бIаь томах тIехьаръяр. Царех хIаране тираж 300 зар экземпляр я.

140 тома юкъейоагIа доазол дехьара классически вай ханарен литература дикагIа лоархIа произведенеш. 60 том — эрсий классикаи советски литературан дикагIйола произведенеш.

Цу тайпара издани арахецарах эггара хьалха дийцар 1918 шера. Цу халача шерашка Максим Горьке, В. И. Ленина мога а деш, «Росси духовно йIаьхий хилара... деррига дунен хьакъал чулоаца дуккха книжкаш» арахецаргдолаш «Дерригача дунен литература» яха издательство хьакхолла, аьнна предложени йир. Бакъда из сиха кхоачашде торо хилланзар.

1920 шера Москве хиннача английски йоазонхочо-фантаста Герберт Уэллса, ше цецвалар къайла ца хьош, яздора: «Цу тIом беча, шийлача, мецача, боарам боацаш дукха хIама эшача, саг кхетаргвоацача Россе хIанз йIаьхийча Англеи йIаьхийча Америкеи вIаштIехьбаргбоаца литератури болам дIаболабаьб. Моцалах леш латтача Россе бIаьш нах таржам деш къахьегаш ба: цар таржам а даь кепатохача книжкаша торо лургья кердача Россена цхьаккха кхыча халкъа вIаштIехьдаргдоацача тайпара дунен литература йовза».

Советски филологий, литературоведий, таржамхой йоккхача коллектива хьалхашка лаьтта декхараш чоалхане дар. Шераш дийзар духхьал цу ший тайпара долча издане проспект кийчъяра. ХIаьта «Художественни литература» яха советски издательство «Библиотека» арахеца йолаелар 1965 шера.

Цу боккхача гуллама материал кхаь серех екъаеннай. Хьалхаръяр — Древни Востока, античнии дунен, юкъерча бIаьшерений, Возрождене замаи, XVII-чеи XVIII-чеи бIаьшерений литература я, шоллагIа сери — XIX бIаьшерен литература, кхоалагIъяр — XX бIаьшере яьзъь произведенеш.

Ханна йоккха юкъ лоацаш хиларал совгIа «Библиотеко» ший географи тайп-тайпара хиларца а цецвоакх. Ераш я цхьадолча книжкай цIераш: «Малхбоалени Къулбехьен-Малхбоалени Азе поэзи», «Африка литературай антологи», «XX бIаьшерен малхбузехьа европейски поэзи», «Латински Америка поэзи», «Европа социалистически мехкий поэзи», Австре, Англе, Бельге, Венесуэла, Гватемала, Китая, Мексика, Дане, Инде, Ирана, Исланде, Испане, Итале, Нововеге, США, Франце, Японе йоазонхой произведенеш.

Лакхача полиграфически боарамагIа хьаяьча, хова кийчъяьча «Библиотека» томаца торо лу дукхаезаенна дунен классика произведенеш юха ешарал совгIа, кхы а дуккха кердаяраш йовза а. Эггара хьалха эрсий меттала кепатехай Африкаи, Азеи, Латински Америкаи мехкий дукккхача литераторий произведенеш.

«Библиотека» доккха дакъа дIалоац дукккхача хана денз дунен тIа чIоагIа лоархIаш хиннача эрсий классикас, иштта вай ханарча советски литературас а. Тахан хала да советски йоазонхой дикагIйола произведенеш юкъе йоацаш дунен культура ювца. Бокъо йолаш дIалоац цар издане лоархIаме моттиг Цу книжкаша белггала хьахьокх социалистически общество, цун турпал — керда сакхетам бола саг. Цар автораш — Михаил Шолохов, Александр Твардовский, Леонид Леонов, Александр Фадеев, кхыбола цIи хеза советски йоазонхой.

«Дерригача дунен литература библиотеко» дика болам кхеллар — бераштa лаьрхIа цу тайпара издани арахеца лаьрхIар. Из декхар кхоачашдеш я «Берий литература» яха издательство.

Борис ЧУБАР.
(АПН)

ЛАЗЕРО ДАРБА ДУ

Одессера Филатова цIерагIа йола бIаргий лазарашта дарба дуи тканеви терапеи Iилматохкама институт. ХIара шера цу чу амбулаторни дарбан курс чакхйоакх бIаь шовзткъе итт эзар совгIа волча унахочо, хIаьта стационарни курс — ворхI эзарне.

АПН корреспондентаца даьча къамаьле института директора Н. Пучковскаяс дийцар шоай итт отделене болх беш бIаь шовзткъе иттнел совгIа профессори лори хилар. Дукха ха йоацаш вIалла дарба де могаш ца хиннача дукккхача бIаргий лазарашта дарба дара керда методаш Iомаеш ба уж. Масала, институте хIанз еш я кхыча бIаргах даькккха пордув унахочун бIарга оттадара чоалхане операци. Из бахьан долаш бIаргаш тIа кIей дилларах хIама ца гураша дарба дича царна дизза е цунга дIакхоачаш дарба хул.

— ХIанз укх сахьате тха говзанчаша еш йола операцеш я пордув деррига е цун доакъош хувцаш, — аьлар Н. Пучковскаяс. — Иштта из метод юкъе кхувл оаха бIаргашта хала термически сакхат хиннача сага дарба деш а.

Тхона хьалхашка ва унахо, Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема инвалид.

— Ткъаь шийтта шера бIарга хIама ца гуш ваьхав со, — дувц цо. — Са берий а бераш хилар, бакъда уж кулгашца мара «гацар» сона. ХIанз са бIарг са меттаоттадаьд. Ма доккха ираз да-кх са гуш хилар.

Дукккхача шерашка бIарг са дайна а хинна юха бIаргаш хьаделладеннача эзарнех цаI мара вацар из. Деррига бIарга са дайнарашта дарба деш йола дукха оригинальни методаш юкъе йолаяьй институте. Цхьайола операцеш лазера новкъосталца ю.

Дукха ха йоаццаш а дарба де йиш яц яхаш дар сетчатках доакъош хиларца хинна лазар. ХIанз цул коттадаьннад вай. Цун дарба дара бIаргиIацкъам тохкал мара юкъ езац. Сиха а лазар доацаш а бIарга пхах юха дIалотаю доакъош хинна сетчатка лазера зIанаро, хьалха вIалла де йиш яц яьхар кхоачаш а деш. Лазерни аппараташи бIаргий лазарашта дарба дара методикеи цахаддаш эргайоахаш я, — белгалдаькккхар Н. Пучковскаяс ший къамаьл чакхдоалаш.

Дмитрий ВЕЛИКИЙ.
(АПН)

ТІЕХЬАБУСАРАШ ХИЛА ЙИШ ЯЦ

ГІИШЛОШЪЕРИЙ СИЙЛЕН ДЕКХАР

ГІИШЛОШЪЕРАША, республика беррига къахьегамхоша санна, шерра яхь йоаржаньй Октябрьски революци 60 шу дизарга сийна. Подрядни балхан дара квартальни план 104 процент кхоачашъеш, кхоачашъеш, соахка цу хана хиначчул 4 процент дегІабенаб балха боярам. Нах чубаха цІенош хьалдара задени 1,5-за тІехкхоачашъеш, планал соагІа хьалъеш 15 эзар квадратни метр цІеноша.

Вай чІоагІа гІаддуган хІама да республике йоккхагІойча организаце — Нохч-ГІалгІай гІишлошъера управление (начальник Исмаилов Э. Э., партхома секретарь Попов В. Н.) болх динка тоабалар. Цо хІинз кхоачашъо планаш. Масала, хьалдарга квартала план 160 процент кхоачашъяй, планал соагІа хьалъяй 8,3 эзар квадратни метр гІишлош.

Во болх бабЪан кхиЙолча йоккхийча подрядни организацеша: «Чечингсельстрой», «Чечингтазстрой» тресташа, «Чечингушводстрой» управленеш. Уж организацеш лоарХаньй шоашта оттаяьча гІишлойморитажни балхий планаш.

Цунца цхьана республике капитални гІишлоп хьалъеча гІулдакъа дика лел ала йиш йолаш дац. Капитальни вложенеЙи гІишлой-моитажни балхаш дареи квартальни план 80 процент мара кхоачашъяш, е соахкарчул 6 процент кІезигагІа. Цхьаццата тІехьабусаш да социально-культурни бытовой объекташ — драматеатр, быта цІа, деша даха ха лоашача берий учрежденей хьалъеларца. Дукхагіча дакъе ну «Гулакха бекке праш подрядни организацеш я.

ГІишлош ю йиъ организацин доарХаньй квартальни программагІа. Цу юкъа хьа ца деш дисад 1,1 миллион сома мацца гІишлой-монтажни балхаш.

Къаьста тІехьажсаш я ер организацеш:

Организацеш	Кулгалхой тайпан цІерш	Партпрганизацей секретарь тайпан цІерш	Гулдарга дош-кагІонца хІинзаре ялийна
«Чечингколхозстрой» объединени	Гайрбеков Р. М.	Мясницын В. В.	90
«Грозгазстрой» управленеи	Мугадаев М. М.	Дмитриев В. А.	94
«Чечингпромстрой» управленеи ПМК-155	Богатырев А. М.	Бондарев А. К.	64
«Чечингпромстрой» управленеи СМУ-5	д. кх. Герусов Г. С.	Горина М. А.	67
Новогрозненски ТЭЦ-а СУ	Хасуев С. У.	Султыгов М. Р.	79
СМП-131	Санин Н. П.	Тургиев Е. В.	74
«Чечингтазстрой» треста ПМК-101	Бахарчиев С. Э.	Иваниченко В. Г.	78
«Чечингушводстрой» управленеи ПМК-8	Лаврик В. С.	Черников В. Г.	81
«Чечингушводстрой» управленеи СПМК-9	Балка П. А.	Бодунов Г. М.	65
Минтрога СМУ	Боков Р. В.	Гайворонский В. Т.	68

Къаьсаргмохоша эш цІеноша, цколаш, больницаш, тикаш, вешта ваьча, кийча объекташ. Хьаьта уж хьалъяра хьежжа мара мах бе багІаш гІишлошъ ерий балда.

ЦхьабакъЬда цхьайолча гІишлошъера организацей кулгалхоша цу дІадехарга хьежжа ергабакъха тоабаш шоай болх, хІаьта цергара доагІар хьадехаш партийни организацешен парте райониан комитеташ. Масала, «Чечингушводремстрой», «Чечингремстрой» тресташа кхоачашъяш мах чубаха цІеноша, унахлцено лоарЬ объекташ, цколаш хьалъеларца. Дукхха йоарХаме производственни а хьайолча а цхьайолча геттара дедара леладу «Грозгазстрой» управленеи.

Пулакх йоагІа техкача гучадоал капитальни ремонт ер чотагІа план тІекхкоачашъе а гІерташ цхьайолча организацеша керда гІишлош хьалъелга тесса диталга. Масала, «Грознефтехимремстрой» трести капиталъни ремонт яра хьалхарча квартала план 128 процент кхоачашъяьй, хІаьта керда гІирсаш хьалдара — 36 процент. Цу тайпара болх беш я «Чечингремстрой» трест а. Уьхаза капиталъни ремонт яра плана 114 процент кхоачашъяьй, керда гІишлош хьалъяра план — 6 процент.

ДегІаьхаш латта республика хьалъа боахама хьашташ кхоначуьре низ дІакхоачаш яц вай гІишлошъера организацей моцносташ. Цудухьа гІишлошъера организацей кулгалдой, юхьланара партийни организацеш, парте райкомаш декларийла я производственни база сихгІа дегІайоалаера, болхлошта оьсаре кхьъеча, культурно салагІа хьашташ хилийтара дакъа йоакхо е. Масала, цІй доалъаьра производственни бааза, культурно-бытовой объекташ хьалъелга да йиш йоацаш лелара леладу «Чеченгушводстрой» управленеи.

Дукхах а хІоагІа техкача гучадоал капитальни ремонт яра хьалхарча квартала план 160 процент кхоачашъяьй, планал соагІа хьалъяьй 8,3 эзар квадратни метр гІишлош.

Во болх бабЪан кхиЙолча йоккхийча подрядни организацеша: «Чечингсельстрой», «Чечингтазстрой» тресташа, «Чеченгушводстрой» управленеи. Уж организацеш лоарХаньй шоашта оттаяьча гІишлойморитажни балхий планаш.

Цунца цхьана республике капитални гІишлоп хьалъеча гІулдакъа дика лел ала йиш йолаш дац. Капитальни вложенеЙи гІишлой-моитажни балхаш дареи квартальни план 80 процент мара кхоачашъяш, е соахкарчул 6 процент кІезигагІа. Цхьаццата тІехьабусаш да социально-культурни бытовой объекташ — драматеатр, быта цІа, деша даха ха лоашача берий учрежденей хьалъеларца. Дукхагіча дакъе ну «Гулакха бекке праш подрядни организацеш я.

ГІишлош ю йиъ организацин доарХаньй квартальни программагІа. Цу юкъа хьа ца деш дисад 1,1 миллион сома мацца гІишлой-монтажни балхаш.

Къаьста тІехьажсаш я ер организацеш:

Организацеш	Кулгалхой тайпан цІерш	Партпрганизацей секретарь тайпан цІерш	Гулдарга дош-кагІонца хІинзаре ялийна
«Чечингколхозстрой» объединени	Гайрбеков Р. М.	Мясницын В. В.	90
«Грозгазстрой» управленеи	Мугадаев М. М.	Дмитриев А. К.	94
«Чечингпромстрой» управленеи ПМК-155	Богатырев А. М.	Бондарев А. К.	64
«Чечингпромстрой» управленеи СМУ-5	д. кх. Герусов Г. С.	Горина М. А.	67
Новогрозненски ТЭЦ-а СУ	Хасуев С. У.	Султыгов М. Р.	79
СМП-131	Санин Н. П.	Тургиев Е. В.	74
«Чечингтазстрой» треста ПМК-101	Бахарчиев С. Э.	Иваниченко В. Г.	78
«Чечингушводстрой» управленеи ПМК-8	Лаврик В. С.	Черников В. Г.	81
«Чечингушводстрой» управленеи СПМК-9	Балка П. А.	Бодунов Г. М.	65
Минтрога СМУ	Боков Р. В.	Гайворонский В. Т.	68

Къаьсаргмохоша эш цІеноша, цколаш, больницаш, тикаш, вешта ваьча, кийча объекташ. Хьаьта уж хьалъяра хьежжа мара мах бе багІаш гІишлошъ ерий балда.

ЦхьабакъЬда цхьайолча гІишлошъера организацей кулгалхоша цу дІадехарга хьежжа ергабакъха тоабаш шоай болх, хІаьта керда гІирсаш хьалдара — 36 процент. Цу тайпара болх беш я «Чечингремстрой» трест а. Уьхаза капиталъни ремонт яра плана 114 процент кхоачашъяьй, керда гІишлош хьалъяра план — 6 процент.

ДегІаьхаш латта республика хьалъа боахама хьашташ кхоначуьре низ дІакхоачаш яц вай гІишлошъера организацей моцносташ. Цудухьа гІишлошъера организацей кулгалдой, юхьланара партийни организацеш, парте райкомаш декларийла я производственни база сихгІа дегІайоалаера, болхлошта оьсаре кхьъеча, культурно салагІа хьашташ хилийтара дакъа йоакхо е. Масала, цІй доалъаьра производственни бааза, культурно-бытовой объекташ хьалъелга да йиш йоацаш лелара леладу «Чеченгушводстрой» управленеи.

Пулакх йоагІа техкача гучадоал капитальни ремонт яра чотагІа план тІекхкоачашъе а гІерташ цхьайолча организацеша керда гІишлош хьалъелга тесса диталга. Масала, «Грознефтехимремстрой» трести капиталъни ремонт яра хьалхарча квартала план 128 процент кхоачашъяьй, хІаьта керда гІирсаш хьалдара — 36 процент. Цу тайпара болх беш я «Чечингремстрой» трест а. Уьхаза капиталъни ремонт яра плана 114 процент кхоачашъяьй, керда гІишлош хьалъяра план — 6 процент.

ДегІаьхаш латта республика хьалъа боахама хьашташ кхоначуьре низ дІакхоачаш яц вай гІишлошъера организацей моцносташ. Цудухьа гІишлошъера организацей кулгалдой, юхьланара партийни организацеш, парте райкомаш декларийла я производственни база сихгІа дегІайоалаера, болхлошта оьсаре кхьъеча, культурно салагІа хьашташ хилийтара дакъа йоакхо е. Масала, цІй доалъаьра производственни бааза, культурно-бытовой объекташ хьалъелга да йиш йоацаш лелара леладу «Чеченгушводстрой» управленеи.

Пулакх йоагІа техкача гучадоал капиталь

МАЙ, МАШАР, КЪАХЬЕГАМ

1 Майна хетаяь Грозне хинна къахьегамхой демонстраци

СУРТА ТIА: «Красный молот» завода колонна.

СУРТА ТIА: Швейни объединене колонна.

Укх шерара ЦхьоалагIа май вай мехка кхаьчад хIама хьакхолла хьинар чIоагIа айденна долаш вай социалистически Даьхен халкъаш Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара накъадолхача деношка. Советски наьха политически хьинар, цар творчески денал тIадерзадаь да КПСС XXV съезда решенеш, иттлагIча пятилетка заданеш кхоачашъяра.

Дерригача Советски халкъаца цхьана экономика, культура дегIайовлаеча доккхий гIулакхаш карагIдаьнна болаш, керда коталонаш йоахаргхиларах бIубенна болаш дезду ЦхьоалагIа май Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша.

...Хоза кийчъяь я тахан Нохч - ГIалгIайчен столица — Грозный. Массанахьа — улицашка, проспекташка цIе байракхаш, плакаташ, лозунгаш, транспаранташ. Къаьстта хоза я В. И. Ленина цIерагIа майда.

Итт сахьат доал. Майда тIа ек Советски Союза Гимн. Демонстраци дIайолалу. Трибуна хьалхашка гIолла тIехбоал Грозненски гарнизона бIухой. Царна тIехьа майда тIа йоал цIе байракхаш яхьаш боагIарий колонна.

Майда тIа гучабоал республика физкультурникаш. Царна хьалха боагIа Грозненски берий кагирхой спортивни школа дешархой — вай спорта тешам а тIехьале а. Шоай вахар дIадоладеш ба уж, бакъда цар а да шоай толамаш, шоай коталонаш. Ха дIа ме йода чIоагIлургья цар говзал. Уж дIакхетаргба дикагIа болча спортсмений мугIарех.

Трибуна юхе гIолла цаI шоллагIчоа тIехьа йоагIа «Динамо», «Спартак», «Труд», «Локомотив», «Буревестник», «Урожай» яхача спортивни обществай колоннаш. Цкъа санна дуккхаза а дакъа лоацаш хиннаб цар викалаш дунси, Европа, мехка спортивни яхьашка, хIаьта шоай толамашца советски спорта толамаш дебадаьд цар. Из хьахьовкх дуккхача кубкаша, вымпелаша, кхыча совгIаташа. Трибуна тIа латтараша ЦхьоалагIча майца даькъала бувц Нохч-ГIалгIайчен спортсменаш. БIаргагу коталонга кхача гIерташ хьинаре къахьегаш цар толамаш даьха хилар.

Шаьра гIа боахаш Ленина цIерагIча майдан тIа боал Нохч-ГIалгIайчен профессионально-технически дешара заведеней дешархой — болхлой класса мугIараш дебадергдараш. Ди тIехьа лакхлургья цар профессиональни говзал, кIоаргагIа йовзаргья царна техника, айлургья цар культура. Хоза я царна тIаювха парадни формаш.

Массаза хоалу дешархошта Коммунистически партеи Советски правительстваси шоай еш йола йоакхо. Училищай дешархой паччахьалкхено доллача хIаманца IалашбарaI совгIа, царна лаьрхIа хIара шера дукхагIа хьалъю дешара комплексаш, общежитеш, чIоагIъю училищай материально-технически база, кердача оборудованеца кийчъю дешара кабинеташ. Из дерригa а ду царга дикагIа дешийтара. ХIанзехьа а, дийша ца Iеш, могтача тайпара къахьегамца дакъа а лоац цар. Толаме кхоачашду цар шоай социалистически декхараш, шоай къахьегама толамаш цар хетаду партена, Даьхенна.

Нийса гIа боахаш боагIа бытовой гIулакх ду болхлой хургбараш. Царна тIехьа йоагIа № 5 йолча городской юкъерча профессионально-технически училища дешархой колонна. ТIаккха майда тIа йоал СГПТУ-4 дешархой колонна, кура гIа боахаш царца боагIа вежарашха йолча Вьетнама викалаш. Технически говзалаш Iомаеш дешаш ба уж вайцига.

ЦаI шоллагIчоа тIехьа йозгIаш майда тIа йоал хургболча химикий, гIишлонхой, мехкдаьттахой, машинашъерий колоннаш.

ЦхьоалагIа май — бIаьстен цIей. Цудухьа иштта дукха да тахан зизаш, уж бе доахк бераштa. Цу бIаьстан зизаша кхы а чIоагIагIа сийрда яькха лепаш я В. И. Ленина цIерагIа майда цу тIа гIолла школьникаш боагIача хана. Тохаш фата, локхаш оркестр, лестадеш зизаш, байракхилгаш йолаш тIехбувл уж трибуна юхе гIолла. Вай хана, машарерча вахара хетадаь да цар бе доахка лозунгаш, транспаранташ: «ТIех дика толамаш — Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара!», «Дешара хIара денна — дикала Знак!», «Пионерийн школьникаши! Ленина гIулакха къовсамхой хиле дIаотта кийчле!», «Коммунисташкара эца хьокхам!», «Даькъала хилда халкъий доттагIал!». Иштта бар Грозверча школай дешархоша демонстраце хьагойтачун чулоацам.

Майдан тIа йоал 1 Мая сийна яьржача социалистически яхье Грозне районашта юкъе хьалхара моттиг яьккхача Ленински района къахьегамхой колонна. Республика сийлен Доска тIа а язъеш КПСС Нохч-ГIалгIай обкома, Министрий Совета, облсовпрофеи ВЛКСМ обкомеи карара-кара тела ЦIе Байракх еннай района.

Укх шера 26 апреле кхоачашйир района промышленноста предприятеша продукци яккхареи цуна реализаци яреи хьалхарча квартала план.

Колоннана хьалха боагIа байракхаш лелаераш, царна тIехьа — хоза кийчдаь доккха панно тIалатта машина. Хьамсарча Коммунистически партенеи Советски правительстванеи гонахьа шоаш кхотабенна хилар хьагойташ КПСС ЦК Политбюро члений портреташ дахь района болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гIулакхерча наха.

Денгара ди массаза доал шерлуш, дегIаухаш латт районе Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна яьржа социалистически яхь. 3600 саг ва района предприятешка организацешка Октябра сийна доккхий социалистически декхараш тIаийца. 118 бригада, 8 цеха коллективаша дош деннад иттлагIча пятилетка шоллагIча шера план укх шера 7 ноябрь хьатIакхоачаш кхоачашъергья аьнна.

«Сийле хийла къахьегама!» «КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъергья», «Машар, Къахьегам, Май», яха дешаш тIадола лозунгаши транспаранташи дахь Ленински района колоннана керте йоагIача «Красный молот» завода коллективо.

«Сийле хийла турпала болхлой класса!» — хьахоз трибуна тIара. «Ура, ура, ура! — яхача дешаша кхайкаю еррига майда. Дегаш гIоздаьнна накъабаьхкар бIаьстан цIейна красномолотовцаш. Дикала Знак еннай цар арахецача 9 тайпа продукцена. Хьинаре къахьегарца жоп лу болат лоаладераша, аьшка пхьараша, токараша продукце дикали производства эффективности лакхъе аьнна парте баьча тIахьехама. Вай мехка меттел доазол арахьа а дика мах беш дIаэц Къилбаседа Кавказе эггара къаьнагIа йолча предприяте продукци, 1443 саго «Коммунистически къахьегама ударник» яха цIи яьккхай. БIубенна боагIа колоннаца Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна республике массанел хьалха яхь дIайолаяь машинашъераш.

Завода бIарччача коллективаша меттел къаьст-къаьстта болча болхлоша а шо-шоай декхараш тIаийцад Октябра юбилея сийна. Масала, котельщикий бригадира Н. И. Брызгунова дош деннад пятилетка шин шера план укх шера 7 ноябрь хьатIакховачаш кхоачашъергья ше аьнна. Ший дош дизза кхоачашдара шу доладелча денз хьинаре къахьегаш хьавоагIа из.

«Биъ бетта план 24 апреле кхоачашъяьй», «ТIехьабусараш боацаш болх бергба!» — уж транспаранташ дахь «Красный молот» завода коллективана тIеххьа боагIача швейни объединене хIамаш тегараша. Массехк шу да цар коллектив социалистически яхьа керте латташ хьайоагIа. Цо арахецача дуккхача продукце паччахьалкхен дикала Знак лелаю. 1432 саг коммунистически къахьегама ударник ва швеяшта юкъе. Из цIи яккхара тIехьа дIахо къовсам лоаттабеш кхы дуккха а ба.

— «Сийле хийла советски кхалсага, хьинаре коммунизм хьалъечун!» — хьахоз трибуна тIара. ДIаьхдаь «Ура!» оал швейникаша.

Юбилейни шера къаьстта хьинаре къахьег хIамаш тегараша. Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара баха ма-боагIа накъабаха гIерт уж. 7 ноябрь хьатIакхоачаш 3,5 шера план кхоачашъергья аьнна дош деннад М. А. Котневас, хIаьта цуница социалистически яхье яьнна швея Т. Г. Власова кхаь шера план кхоачашъяь яргья цу дийнахьа.

Оркестро, наха доахача иллеша, деча халхараша ма-даггара скаю хоза кийчъяь В. И. Ленина цIерагIа майда. ЦаI шоллагIчоа тIехьа йоагIа энергетикий, гIишлошъерий, Ленина орден лелаеча «Грознефть» объединене мехкдаьттахой, автотранспортникий, бувзамхой, дешарен унахцIенони, кхачан промышленностеи болхлой колоннаш. ЦIей дездеча хьисапе кийчбеннача наха цIей сийна яьржача яхье шоашта карагIдаьннараш дувцаш дола транспаранташ, лозунгаш, партеи правительстван кулгалхой партреташ дахь. БIаьстан михо ловзаеш шершаю колоннашка боагIараштa бе йоахка цIе байракхаш.

Майдан тIа йоал Нохч-ГIалгIай университетеи М. Д. Миллионщикова цIерагIча грозненски мехкдаьтта институтеи студентий колоннаш. Вай Даьхенниз совбоахаргбола къона тIехье бIубенна я кхоаненах. БоккхагIа барий гIулакхаш сийленца дIахохьоргда кастта къахьега болалургболча инженераша-химикаша, гIишлошъераша, геологаша, хьехархоша. Къонабарий дегаш ураоттадеш дек майдан тIа: «Кагийнахи мехкарийи! ТIагIертта Iомабе марксизма-ленинизма хьехам, Iилманеи, техникаи, культураи карагIдаьннараш!».

«Планал совгIа 382 эзар сома продукци яьккхай». Даьхенна из рапорт луш яр Октябрьски район. Цунна керте боагIа планал совгIа 15 эзар тонн мехкдаьтта даьккха НГДУ «Октябрьнефта» мехкдаьттахойи бурувдеттараши.

— Даькъала хилда ЦхьоалагIа май — дерригача дунен къахьегамхой цIей! — аьле моаршал хоатт царга трибуна тIара. «Ура-а-а!» дек майдан тIа.

Трибуна хьалхашка гIолла болх транспортникаш, гIишлошъераш, химикаш, лораш, гIулакхера нах.

Къаьстта белгала я локомотивни депои вагонни депои коллективай колоннаш. Цар традици а хинна дIаэттад бIаьстанарча цIейна къахьегама совгIаташ кийчделга. ХIаьта укх шера цар доаха толамаш цIаккха ца хиннача тайпара да. Масала, шу доладелча денз 100 совгIа беза мухь тIабола составаш дIа-хьа йигай Н. П. Лучных керте латтача колонна машиниссташа. Планал совгIа 300 эзар тонн халкъа боахама мухь дIахьа бихьаб цар.

«КарагIдаьннараш дIахо а совдоахаргда» — иштта я машиннаькъахой девиз.

Майдан тIа цхьан юкъа этта сатем бохабу Заводской района колоннас. Цунна керте боагIа СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода, Ленина, Анисимова, Шерипова цIерагIча мехкдаьтта чакхдоахача заводий, производственно-товарни контора викалаш. Дукха дика хIамаш карагIдийнад мехкдаьтта чекхдоахараштa. Цар шоашкара доагIа дакъа юкъедихьад юбилейни шера хьалхарча квартала план районо кхоачашъеча. Планал совгIа эзараш сомий маьха продукци маьхал яьккхай. ХIанз уж яхье баьинаб Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара баха ма - боагIара накъабахара.

Тахан курал е йиш йолаш дуккха дика хIамаш карагIдийннад «ХIара балха денна — дикала Знак!» яха болам дIаболабаьча химикашта. Иштта дика болх бу Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода дуккхача установкай коллективаша а.

ЦхьоалагIча мая сийна яьржача яхье котбаьннарех ба Нохч - ГIалгIай гIишлошъяра управлене СМУ-7 нов. Богаева кулгаллеча бригада бетонщикаш а. Цар хIара бетта тIехкхоачашъю заданеш.

ХIанзле а июнь бетта чотагIа болх беш ба ГАПТ 15-ча бригадера нов. Карсаев керте латта водителаш.

«Iилмо — производствана!» — цу девизагIа къахьегаш ба Заводской района Iилман учрежденей викалаш. Цар хьинаре дакъа лоац производства эффективность лакхъеча, арахеца продукци дикагIа хулийтача.

Ленина цIерагIча майдан тIа гIолла чакхбоал Грозненски энергетикаш, автотранспортникаш, медицински финансовин учреждений болхлой.

Царна тIехьа гучайоал города эгара къаьнагIа йолча, Старопромысловски района колонна. ЦхьоалагIча мая сийна яьржача яхье шоаш даьхача толамех рапорташ дахьаш боагIа бурувдеттача балхий Старогрозненски управлене, «Грознефтегаз» НГДУ болхлой. Бурув деттара балхий управлене коллективо 111,4 процент кхоачашъяьй хьалхарча квартала план. Царна еннай КПСС райкомеи райисполкомеи карара кара тела ЦIе байракх, района сийлен Доска тIа баьхаб уж. Укх шера хьалхарча квартале иштта дика болх баьб «Грознефтегаз» НГДУ болхлоша а. Уж ба Майна хьалхара социалистически яхь дIайолаяьраш. Кердача толамашца таханарча цIейна накъабаьхкаб мехкдаьтта доахараш а. Масала «Старогрознефть» НГДУ хьалхарча квартала итогех республикански сийлен Доска тIа яьккхай.

Республике дика йовзаш я «Электроприбор» завода коллектив. Хьалхарча квартале цо планал совгIа маьхала яьккхай 50 эзар совгIа сома маьха йола продукци.

Трибунана хьалхашка гIолла чакхйоал Грозненски опытно-экспериментальни завода, 1672 автоколонна, Старопромысловски района кхыча предприятейи организацейи коллективаш. Царна юкъе ба Нохч - ГIалгIайчене болх беш бола болгарски гIишлошъераш а.

ЦхьоалагIча майна хетаь демонстраци чакхйоалаш Ленина цIерагIча майдан бовл Грозненски района къахьегамхой. Юрта боахама къахьегамхоша шоаш кхедаьча ялатий беркат гойташ яхь йоккха маьхх.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна яьржача яхье шоаш доахача толамех рапорташ дахьаш В. И. Ленина цIерагIча майдан тIа бовл уж.

Республике дика вовзаш ва Социалистически Къахьегама Турпал Ш. Гайтамиров. Цо лоацачa ханеи тIехдикеи дIайийнай хьажкIаш, дош деннад хIара гектара тIара 60 центнерал кIезгагIа йоацаш фуъалъяьха хьажкIаш чуя.

...Нохч - ГIалгIайчен къахьегамхоша ЦхьоалагIа май дездаро хьахьекхар Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара баха ма-боагIара накъабахара шоаш керда толамаш даха кийча хилар, Коммунистически партенеи советски халкъаи юкъера цхьоагIо моахказ санна чIоагIа хилар.

Города пэркашка, кинотеатрашка бийса яххалца сакъердаш дийнаг грозненцаш.

С. КОТИЕВ,
С. ШАДИЕВ,
М. ХАМХОЕВ,
И. ПЛИЕВА сурташ.

СУРТА ТIА: Республика профтехобразоване управлене дешархой колонна.

СУРТА ТIА: Грозненски района къахьегамхой колонна.

ЦIЕЙ ДЕЗДЕШ Я РЕСПУБЛИКА РАЙОНАШ

МАГIАЛБИК

Цхьаннахьа морх йоацаш бIайха хьежаш малх, зиз даькка сомий гаьнаш, хIара улица тIа, хIара цIен тIа хьалтеха байракхаш, лозунгаш, гIозбаьнна нах — деза цIей — 1 Май хилар гойташ дар дерригa а.

Цlейна хетаяь митинг а демонстраци а хилар укхаза. Пятилетка шоллагIча шера планаш а тIаийца социалистически декхараш а толамца кхоачашдарца дезду района къахьегамхоша укх шера ЦхьоалагIа май. 103 процент кхоачашъяьй промышленни продукци маьхала яккхара план. Дика хьокхамаш даьхад юрта боахама къахьегамхоша а.

Iуйрийна 10 сахьат даьлча дIайолаелар къахьегамхой демонстраци. Советски Союза, еррига союзни республикай, Нохч - ГIалгIай АССР паччахьалкхен байракхашца кийчъяча трибуна хьалхашка гIолла тIехъювл демонстраце арабаьннарий колоннаш. Эггара хьалха ба МагIалбикера тIема а къахьегама а ветеранаш. Царна тIехьа ба дешархой. Хоза кийчъяь а дукха нах болаша а я школай колоннаш.

Болхлой коллективашта юкъе эггара хьалха бар бурувдеттараш, мехкдаьттахой, технологически транспорта болхлой, газ чакхйовхараш. Мая сийна яьржача яхье дикагIа хьокхамаш дахарца яьккхай цар из бокъо. Юрта боахама къахьегамхопта юкъе эггара хьалха йоагIар «Кавказ», «Ингушский», «Луч» совхозий колоннаш.

Кхы а чIоагIагIа коммунистически партена гонахьа кхотабенна, иттлагIча пятилетка декхараш толамца кхоачашдара, Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар кердача коталонашца белгалдаьккхара хьинар кхо ца деш болх бе беррига къахьегамхой кийча хилар гойташ чакхдаьлар МагIалбике 1 Май дезделга.

ШАЬЛА

БIаьстан баьццара дувхар дийхача Шалински района юртий улицаш кхы а хозагIаьяр байракхаша, транспаранташа, зизаша. Iуйра денз районни центр йолчахьа хьаьхаьа хьаха бувцаш дехар деган гIоздаьнна шаьлахой.

Укхаза ЦхьоалагIа май дездеш хинна митинг хьайийллар Шалински райисполкома председатела Л. С. Сайдаева. Митинге гулбеннараш цIейца даькъала бийцар цига доклад яьча парте Шалински райкома хьалхарча секретара А. Ч. Османева.

Цул тIехьагIа дIайолаелар демонстраци. Демонстрантий хьалхарча колоннашка бар Аргунски промышленни комплекса викалаш. Къаьстта дика толамаш даьха цIейна накъаенай «Пищемаш» завода коллектив. Юбилейни шера хьалхарча квартале продукци яккхареи из маьхала яккхареи план тIехкхоачашъяьй машинашъераша. Республика промышленноста предприятешта юкъе яьржача социалистически яхьа хьалхарча квартала итогех из коллектив, шоллагIа моттаги КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамотеи а хьожаеш, республикански Сийлен доска тIа яьккхай.

Дикача къахьегама совгIаташца цIейна накъабаьхкаб района юрта боахама къахьегамхой а. Цар лоаццача ханен дикеи дIадийр бIаьсти дIадув ялаташ, кхыйола культураш.

Демонстраци чакхъяьнначул тIехьагIа района клубашка кинофильмашка, художественни самодеятельноста концерташка хьожаш сакъердаш хилар шаьлахой.

НАЗРАНЬ

Хозача плакаташца, транспаранташца, Сийлахь — воккхача баьчча Владимир Ильич Ленина, вай парте а правительства а кулгалхой сурташца кийчъяь я Нохч-ГIалгIай республике къонагIчарех цаI йола город Назрань.

Селхан ЦхьоалагIча майна хетаьча демонстраце дакъа лоацаш хилар районера эзараш къахьегамхой. Митинг чакхъяьначул тIехьагIа города майдан тIа дIайолаелар 1 Мая цIейна хетаяь къахьегамхой демонстраци. Эттара хьалха трибуна юхе гIолла тIехбовл ЦIе Байракхаш яхьаш боагIа районера Сийлахь - боккхача Даймехка тIема а къахьегама а ветеранаш. Дезача дена уж даькъала бувца дIайха дешаш кхы трибуна тIара.

ТIаккха гучаьбоал тоьлашагIйолча школай дешархой.

Юбилейни шера хулача мая дезача денна тIаийца хинна социалистически декхараш толамца кхоачашдарах хоам беш трибуна юхе гIолла чакхйоал Назрановски «Электроинструмент» завода, трикотажни фабрика коллективаш.

Массанахьара хьахоз даьхача толамех, шоашта а шоай новкъостащта а карагIдаьннарех дувца къамаьл, сакъердалуча наха доаха иллеш, лекха ашараш, пар деш дола халхараш.

Укх тIеххьарча хана къона город хозъеш, тоаеш къахьийга гIишлошъераш ба трибуна юхе. Укх шера хьалхарча биъ бетта заданеш тIеххоачаш а яь планал совгIа эзараш сома маьха балхаш чакхдахарэх хоам беш да цар транспаранташ.

Цул тIехьагIа нийса гIа боахаш хьатIабоагIа «Назрановский», «40 лет Октября», совхоз - техникума, «Маяк», «Экажевский» совхозий къахьегамхой.

Царна юкъе къаьстта белгала ба цIи хеза коартолаш кхеш вола Социалистически Къахьегама Турпалхо Албогачиев АртагIа, доярка СССР Лакхехьарча Совета депутат Даурбекова Зина, механизаторaш, кхыбола болхлой.

Еррига колоннаш чакхъяьлча а дIа-юха бохац нах. Наьха геттара чIоагIа сакъердалу художественни самодеятельноста доакъошхоша деча хьалхарех, цар доахача иллех.

Кхы а доккхагIа толамаш дахарца Октябрьски революце 60 шу дуза ер шу а иттлагIа пятилетка а толамца чакхъяьккха уйла шоай хилар гойт района къахьегамхоша.

УРУС-МАРТАН

Дерригача дунен тIарча къахьегамхой барт-цхьоагIон цIей — 1 Май къаьстта хоза хеташ дездир укх юбилейни шера Урус-Мартановски районе баха наха.

Селхан Iуйрийна районни центра йоккхача майдан тIа хьагулбала болабелар дуккхача юрташкара нах. Зизай гурматаш, цIе байракхаш, плакаташ, лозунгаш бе доахкаш бола уж. чIоагIа сакъердалуш хилар кхетале хала дацар царна.

Ха хьатIаккхаьча митинг дIаеллаш къамаьл дир райисполкома председатела Л. Т. Минязова. Цо дош лу КПСС райкома хьалхарча секретара, Социалистически Къахьегама Турпалхочоа О. Д. Кагермановна.

— Дикача толамашца накъабаьхкаб вай района къахьегамхой бIаьстан, машара, ираза цIейна, — аьлар цо. — Хьинаре къахьег укх шера кхашка балхаш дераша, доахан леладераша, кхычар.

Митинге къамаьл дир Мичурина цIерагIча совхоза баьцадаараш леладеча бригада бригадира, Ленина а Октябрьски Революце а орденаш лелаеча З. Умалатова, «Красноармейский» совхоза толашагIйолча хьакхарч лелаерхочо Подлесная Нинас, «Солнечный» совхоза механизатора Исраилова Халипата, кхычар.

Цар массане а белгалдаькхар дIахо йодача хана кхы а дикагIа къахьега, социалистически декхараш тIеххоачашде уйла йолаш шоаш хилар.

ВЕДЕНО

БIаьстан цIей — 1 Май цIаккха а ца хиннача тайпара дог гIоздаьнна дездир Ведана района къахьегамхоша.

Iуйрийна итт сахьат даьлча районни центрера майда йизза нах гулбелар. Маьлхе бос лепача байракхаша, наьха бе доахкача хозача зизаша къоарзъяьяр майда.

Дезача денна хетаяь митинг хьайийллар Веденски райисполкома председатела С.-А. Габашева. Цул тIехьагIа гулбеннараш 1 Май цIейца даькъала бийцар КПСС Веденски райкома хьалхарча секретара Р. Р. Махауре.

Трибуна тIа гуш ба граждански а Сийлахь-боккхача Даймехка а тIемашка дакъа лаьца ветеранаш, къаьна коммунисташ, производстве хьалхале лелаераш.

Цар дог гIоздоаккхаш дийцар Советски Iаьдала шерашка шоай лоаман районе хиннача хувцамех.

НАДТЕРЕЧНИ

Тайп-тайпарча къамех бола нах — нохчий, эрсий, гIалгIай, гIумкий, украинцаш, кхыбараш бар Iуйрийна районни центре хиннача 1 Май дездара митинге вIашагIкхийтараш.

Къамаьл ду КПСС Надтеречни райкома хьалхарча секретара П. Д. Лопатина. Гулбеннараш цIейца даькъала бийцачул тIехьагIа цо дувц Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача укх юбилейни шера Май сийна къахьегама вахте а этта дика толамаш даьхача боахамий, предприятей коллективаех, къаьст-къаьста болча болхлоех.

Митинг чакхъяьначул тIехьагIа боад къовлабаллалца юртий улицашка дийкар Даьхе, парти, вай сийрда вахар хетаду иллеш, сакъердаме концерташ хилар районерча клубашка, культура ЦIеношка.

СОВЕТСКИ

Лоаман хозача наькъашка гIолла хьатIаухаш Iурре а Советское яхача юртарча майдан тIа хьагулбелар дукха нах. Iуйрийна 10 сахьат даьлча дIайолаенна митинг хьайийллар КПСС райкома хьалхарча секретара З. М. Исаева. Дерригача дунен къахьегамхой барт-цхьоагIон денна хетаяь доклад яьча райисполкома председатела Е. К. Мажитовас белгалдаьккхар района къахьегамхой ЦхьоалагIча майна дукха дика хIамаш карагIдаьнна накъабаьхкалга.

Хьайбаш дика Iангара даьхад «Новая жизнь», «Ленинский путь» яхача колхозий хьайбаш леладераша. Цу боахамий колхозхоша дика кийчо яьй бIаьсти кхашка ду балхаш дика чакхдахара. Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна района тхьамка кхедераша хьаллаьцаб «Новая жизнь» яхача колхозерча звеньеваяс Т. Дибишевас дIаболабаь пятилетка кхаь шера чакхъяккхара тIахьехаш бола болам.

ЦIей дездеча дийнахьа районе хилар сакъердаме спортивни яхьаш, художественни самодеятельноста концерташ.

ЦхьоалагIа май деадара хетаь цу тайпара митингаш демонстрацеш чакхъьялар Нохч-ГIалгIайчен кхыча районашка хилар.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехкткхама секретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран отделан — 3-61-46; арошаленнисти отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051. г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарей, ерей, шоаттей деношка

С05105. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3134.